

Eemnes

- Cornelis G (3 dagen oud geworden) geboren 1928
- Cornelia G (Cor) geboren 1931
- Petrus C (Piet) geboren 1933
- Cornelis J (Kees) geboren 1935
- Bernardina A.J. (Bea) geboren 1940
- Rutgerus J.J. (bijna 1 jaar geworden) geboren 1945

Tot zover dit overzicht van de Eemnesser familie Koppen. Opvallend is wel dat de Koppens zo gehecht waren aan de Meentweg en dat er in vele generaties steeds weer tweelingen voorkwamen.

Dit verhaal is natuurlijk niet volledig! We hebben vooral veel hulp ondervonden van schoenmaker Toon Koppen uit Eemnes. We zijn hem daar bijzonder dankbaar voor! We danken ook de heer R. Koppen uit Best voor de informatie die hij toezond en naar Mevrouw V.d. Zouwen-Hilhorst uit Soest en Mevrouw Smeink-Hilhorst uit Laren die ons een aantal fraaie foto's uitleenden voor dit artikel.

Iedereen die voor verbeteringen en aanvullingen kan zorgen mag contact opnemen met de samentellers:

Henk van Hees
Kerkstraat 15
Eemnes tel. 89849

Bertie van Wijk-Blom
Raadhuislaan 39
Eemnes, tel. 14689

Over Cultuur in Eemnes.

Nu praten we over de meest ruime betekenis van het woord cultuur. Eerst dan: het fanfarecorps "De Eendracht" dat door de gemeentelijke subsidie verplicht was eens per jaar een uitvoering te geven in de aanwezige muziektent in het centrum.

Dan was er altijd veel belangstelling vooral van de jongens en 't was gezellig. Het corps stond onder

*Eemnesser Fanfarecorps "de Eendracht". Op de bok
Klaas Makker. Ernaast dirigent Mooij.*

leiding van een zeer gewaardeerde dirigent, de heer Mooi (Mooij) uit Baarn.

Deze fanfare was ook altijd actief bij bijzondere gelegedheden zoals Koninginnedag (31 augustus) en bij jubilea. De toneelvereniging van de katholieke Jonge Werkman gaf elk jaar een voorstelling in het oude Verenigingsgebouw (Kerkstraat). Je had er prima krachten bij maar er werd vóór het optreden soms te veel gedronken (tegen de zenuwen denk ik) en dan werd er maar geïmproviseerd. Maar ze trokken altijd volle zalen. Het ballorigste volk zat altijd achter in de zaal en door de drank moest de altijd aanwezige gemeentepolitie wel eens ingrijpen.

Van de opgevoerde toneelstukken weet ik niets meer. Alleen dat stuk met onweer vond ik machtig. Rollende donderslagen met weerlicht dat door aan en uit flitsen van grote elektrische lampen veel effect gaf.

Later ontdekte ik dat er achter de coulisen een grote blikken plaat stond waarmee knetterende donderslagen

door neerstortende aardappelen dit effect sorteerden. In de oude bewaarschool werd door Bertus Groen altijd een tribune getimmerd. Na afloop van de voorstelling zochten we onder de tribune naar per ongeluk gevallen centen.

Een klasgenoot vond een keer een dubbeltje. Een geweldig douceurtje!

Een van de voorstellingen was het optreden van een goochelaar. Het mooiste nummer dat ik onthouden heb, was de hoge hoed van kapelaan H. Goossens. De goochelaar mocht die hoed na veel aarzelen van de kapelaan gebruiken. Hij sloeg op de rand van de hoed een rauw ei stuk en ging dat bakken op een spiritusbrander. Ik herinner me nog de ontzetting van de kapelaan "Het is mijn nieuwe hoef" protesteerde hij heftig!. Maar er kwam een heerlijk gebakken ei tevoorschijn en de kapelaan kreef zijn hoed puntgaaf terug.

In mijn kostschooljaren (+ 13 jaar) maakte ik voor 't eerst een circusvoorstelling mee in een grote circustent. Na grondige informatie stelde de circusdirecteur broeder-overste gerust. Wat de vrouwelijke figuranten betrof zou alles zeer zedig verlopen. Ik zie nog het wanhopige gebaar van de Eerwaarde Overste toen daar na de clown twee bijna naakte dames op een prachtige schimmel allerlei salto's maakten. De overste sloeg beide handen voor het gezicht en bleef met zijn zwaar-belaste geweten deze onzedelijke voorstelling zo zitten. Nou waren die dames wel in vleeskleurige tricot gehuld maar voor ons was het wel een nieuwtje. Moet je nu komen met onze huidige T.V.! Het mooiste optreden in het Verenigingsgebouw was dat van Jan van Riemsdijk, humoristisch, vooral door zijn Achterhoeks accent.

In Laren maakte ik nog een lezing van Felix Timmermans mee. Wat ons leesvoer betreft: dit bestond uit een grote kast in de bewaarschool. 't Was bijna allemaal zo Rooms als 't maar kon. Vooral veel heiligenlevens. Pietje Bel was er ook en Dik Trom (Kievit). Dat laatste boek werd gevreten maar in 1918 vernietigd. Met recht, want er was gevaar voor besmetting (griep- t.b.c.)

Met Sinterklaas kreeg ik De Zoon van Dik Trom. De te-

keningen waren prachtig. Ik las het twee keer achter elkaar uit. De illustraties van Joh. Brakensiek waren prachtig.

Toen ik tien jaar was namen wij een abonnement op "De Engelbewaarder", een zeer Rooms maandblad. Mijn grootmoeder, Teunisje van Klooster, las de Katholieke Illustratie en genoot altijd van de gedichten van Bernardus van Meurs. Een dichter uit de Over-Betuwe en zijn humoristische gedichten zijn als verzameld werk aan mijn moeder cadeau gedaan, nog in mijn bezit, Kriekende Kriekske" luidt de titel. Literair van betekenis! Hoe vaak heb ik er niet uit voorgedragen in het Betuws dialect.

Er zijn uitschieters bij, zoals de gedichten: "Christene zielen" en "Een aorig misverstand".

Een voorbeeld hoe gecompriimeerd B. v. Meurs in een paar zinnen ook een dramatische gegeven kon weergeven, laat ik hier volgen:

"De dokter voelt het pulske slaon en zegt "Het is mit

Gerard van Stoutenburg geeft commentaar bij een door hem geschilderd portret van kapelaan H.B. Goossens, die van 1919 tot 1921 kapelaan was in Eemnes.

haar gedaon. Wat heit de dokter oe gezeid?

"Hij zei; Je bint 'n zuute meid".

De vaoder keert zich um en schreit.

In de Katholieke leezaal in Laren waren verschillende afbeeldingen in de "Illustration" uitgeknipt of afgeplakt onzedelijk!

Op de R.K. H.B.S. mocht je "Marijntje Gijsens jeugd (A.M. de Jong) niet lezen want het slot ging de socialistische kant uit.

Nu komen we vanzelf op kapelaan Faber, van 1902 tot 1905 kapelaan in Eemnes. Mijn moeder was in haar twintiger jaren vriendin met mijn latere petetante. Kapelaan Faber was in Eemnes zijn tijd vooruit. Hij gaf de meisjes de Camera Obscura van Hildebrand en "Kriekende Kriekske" van B. van Meurs (en ook vaak romans die ik vergeten ben). Maar deze beide boeken staan nog in mijn boekenkast.

In die tijd ging mijn moeder met een trein vol Eemneser bedevaartgangers naar het genadeoord Kevelaar (Duitsland). Kapelaan Faber ging ook mee maar in plaats van met de processie mee te trekken reisde hij met mijn moeder naar Keulen. Daar konden ze dan o.a. de prachtige dom eens bewonderen. Mijn moeder heeft toen in alle eer en deugd in een hotel overnacht. Later heeft zij me nog het stuk zeep laten zien dat zij van de toilettafel had meegenomen.

Tot zijn teleurstelling kwam kapelaan Faber in Oldenzaal "te staan". Hij was liever in Eemnes gebleven en in Oldenzaal kon hij maar niet aarden. Er is toen blijkbaar iets mis gegaan met deze bizondere priester. Hij is n.l. gedegradeerd tot rector in een nonnenklooster op de Springweg in Utrecht.

Toen ik later een baan had in Utrecht vroeg ik een bevriende relatie, een echte Utrechenaar, of hij indertijd rector Faber nog gekend had. "Jazeker" zei hij "Ik heb hem nog jaren gekend. Hij ging elke dag eten bij Van Angeren (een gerenommeerd restaurant). Hij had altijd een hondje bij zich.

Na de eerste wereldoorlog werden veel Oostenrijkse

kinderen in Nederland ondergebracht om bij te komen. Wij kregen een zeer gecultiveerd meisje uit Wenen. We praten nu over cultuur maar ik weet nog hoe charmant zij met haar vriendinnen kon dansen op de werf van onze boerderij. En hoe prachtig zij dan hun Duitse liedjes zongen. Ik heb van haar nog "Die Wacht van Rhein" leren zingen. Dat was dus Weenske cultuur die mij in herinnering is gebleven.

Mijn moeder kreeg eens bezoek van Albertine Steenhof-Smulders (toen een bekend dichteres). Bedoeling van het bezoek was de Eemnesser vrouwen wat cultuur bij te brengen.

N.B. Het grote schilderij boven ons altaar, de aanbidding der Drie Koningen is bij de bouw van de St. Nicolaaskerk geschilderd door kunstschilder Brouwer. Deze was een broer van kapelaan Brouwer van 1894 tot 1899 in Eemnes. Mijn moeder had dit onthouden!

Gerard van Stoutenburg.

In onze serie: "Oude Eemnesser....."

komt vandaag Wiggerts & Co aan het woord. Wat leuk om vader en dochter samen over vroeger te horen praten en wat een waardering spreekt uit dit gesprek van dochter Co voor haar ouders, luister maar vlug mee.

Wiggerts:

"Ik weet nog dat we in de Naerde bôme ginge rôôie. De smid die daor wôonde sting altied op de straot z'n wark te doen en as dan de tram d'r an kwam mos'tie vort met z'n rommeltje want âânders wer' tie overreje. Je had er ôôk een ophaolbrug en de stôker van de tram mos dan voruut lôpe om het âândere verkeer teuge te houwe omdat de tram natuurlijk veurrang had."

Co: